శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీనివాసరామానుజమహాదేశికైః (మైసూర ఆండవన్)

సంస్కృతభాషాయాం అనువాద్య అనుగృహీతం

శ్రీమద్వేదాంతాచార్యవిరచితం

॥ గీతార్థసంగిరహం ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ గీతార్థసంగిరహం ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ।
వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

దృష్టార్థైకప్రచారే భువన ఇహ చతుర్వేదనిష్ఠం సదర్థం
గృహ్ణీధ్వం శిష్టసేవ్యం శ్రుతిశిఖరగురుం యే భజంతేఽతిభక్త్యా।
తేషాం పాదాంబుజాని శ్రయణపదమహో మే తథా యోఽన్వగృహ్ణాత్
గీతార్థం వేదచూడాగురుమణిరనఘస్తత్పదాబ్జే శ్రయధ్వం ॥

యో వాధర్మానుభోక్తుః ప్రభురపి జగతాం సారథిః పాండవస్య
కర్మజ్ఞానోదితాయా భవతి పదజుషామేకలక్ష్యం చ భక్తేః।
దుర్జ్ఞేయామ్నాయమౌలిష్వధిగతపరమబ్రహ్మనారాయణస్యః
శ్రీమానేవోపయాతస్స్వయముభయవిభూతీశ ఇత్యాహ తస్మై ॥ **1** ॥

బాంధవ్యప్రీతిమంతోఽప్యుభయవిరహితస్సంత ఆసన్ తదా వై
కారుణ్యస్నేహయోస్స్వామితి మతివహతోః మానసే ధర్మమానే।
భీతేఽత్యంతం ప్రణమ్య స్వచరణమయమానే చ పార్థేఽథ తస్మై
తత్త్వం బోద్ధుం స్మితాస్యో గురుమణిరుపయాతి స్మ నారాయణస్సన్ ॥ **2** ॥

నశ్యత్యేవ శరీరమంతరుషితో జీవస్తు నాహం యథా
త్యాజ్యస్సంగ ఉపాత్తకర్మనికరో న త్యాజ్య ఏవాశు తే।
తస్మాదాత్మవిబోధనస్మృతితతిర్జాయేత మోహం త్యజే -
ద్యుక్త్వా తం విజయం విచిత్రచరితః శ్రీశస్సమాశ్వాసయత్ ॥ **3** ॥

సారాసారజ్ఞ ఏకశ్చతురమతిరితి ఖ్యాతిపాత్రార్జునాత్ర
త్యక్త్వా సంగం సముద్యద్గుణకృతిమఖిలాం సత్త్వం ఆరోపయ త్వం।
సర్వాణ్యుక్తాని కర్మాణ్యపి మయి వినివేశ్యాని చేత్యబ్రువన్ యే
సర్వత్ర జ్ఞానినస్తేఽప్యతిశయయశస శ్చేతి నాథో జగాద ॥ **4** ॥

మాయావీ వేదజీవీ వితరితుమపునర్జన్మభావం ముకుందః
స్వావిర్భావానుభావాన్ స్వయమిహ నిఖిలావర్జ్యకర్మాణి చైవ।
శుద్ధజ్ఞానాత్తశుద్ధీన్యపి హతిరహితాత్మస్థితిం లోకనిష్ఠాం
ఏవం ప్రావేదయన్మే సువిశదమధునాచార్యసంప్రేక్షితాయ ॥ **5** ॥

ఆత్మాలోకే చ శైఘ్ర్యం సువిదితసుకరోపాత్తకర్మోదితం తత్
సంసక్తస్తత్ప్రకారేష్వధికమపి మనః ప్రాపికాస్తాః క్రియాశ్చ।
దుష్ప్రేక్ష్యాత్మావలోకీకరణపరికరజ్ఞానయోగప్రకారాన్
రమ్యాయా ద్వారకాయా అధిపతిరవదద్వాసవస్యాత్మజాయ ॥ **6** ॥

యోగాభ్యాసం ప్రభేదాంశ్చతుర ఇహ సమానస్థితీంశ్చాపి యోగే
యోగోపాయాంశ్చ యోగాదధిగతపరమార్థాంశ్చ యోగేషు తేషు।
స్వాత్మోద్దేశైకయోగం సకలజనహితం ముఖ్యతాం యోగనిష్ఠాం
వీరాగ్రణ్యే త్వవోచద్వరమకుటభృతే భోగిపర్యంకయోగీ ॥ **7** ॥

యాథార్థ్యం స్వీయమాత్మప్రకృతినిరుపమాచ్ఛాదకత్వం చ తాం చ
మాయామాత్మైకతార్యాం సమధికచతురాత్మీయభక్తేషు తేషు।
జ్ఞానీ త్వాత్మైవ మే హీత్యసదృశమహిమోత్కర్షతాం జ్ఞానినశ్చ
మాధ్వీపూర్ణారుణశ్రీచరణ ఉపదిదేశాత్ర పార్థాయ శౌరిః ॥ **8** ॥

ఐశ్వర్యం చానలంధీకరమఖిలమలంబుద్ధిపూర్ణం ఫలం తత్
దుష్ప్రాపం చాత్మసాక్షాత్కృతిమదనుభవం వీతభూయోభవం చ।

సేవాస్వాంఘ్ర్యారధస్తాదభిలషితసదాసేవనేచ్ఛానురూపాఃశ్రీమన్నారాయణోఽస్మా అవిజితవిజయాయాహ సర్వానుకంపీ ॥ **9** ॥

శ్రీమానప్రాకృతాత్మా స్వయమతులసముత్కర్షమాత్మావతారేవైలక్షణ్యం త్వనూనం ధృతవివిధతనౌ ప్రీతిమేతత్సువిత్సు।
భక్తిం త్యక్తాల్పకాయత్రిదశపరిషది స్వం ప్రతీతం తదీయాంసర్వం చైవం నరాయ స్వపరహితపరః ప్రాహ నారాయణోఽస్మై ॥ **10** ॥

శ్రీకారుణ్యేన భక్తిం నిరవధిముదయార్థం వివృద్ధ్యర్థమస్యాఃసౌశీల్యం చ స్వకీయం నిరవధిసుగుణాపారభోగ్యామృతాబ్ధిం।
సర్వామేతాం విభూతిం నిరవధివిభవామాత్మమాత్రాధినాథాంనిస్సీమైశ్వర్యశాలీ హరిరమరపతేర్వ్యాజహారాత్మజాయ ॥ **11** ॥

సర్వస్వం నాయకో నస్స్వతనురితి లసత్తత్ప్రకారం బ్రువన్ సన్సాక్షాత్కర్తుం విభూతిం సపది తదుదితాం ప్రార్థయామాస ధన్వీ।
దత్వాస్మై దివ్యచక్షుః కిముచితమితరత్సాధనం వాస్తి భక్తేఃసాక్షాత్కుర్వంతి సంతస్త్వితి చ సువిశదం ప్రాబ్రవీత్ వాసుదేవః ॥ **12** ॥

భక్తిస్స్వాంఘ్రిసమర్పితాఽఽశుఫలదా హ్యేషా విలంబాక్షమాతస్యాస్సాధనమేవ భోగ్యగుణినో ధ్యానం తదజ్ఞానినాం।
కైంకర్యాణి లఘుస్స్వకర్మమతిహీనానాముపాయస్త్వితిశ్రీశస్స్వయపదప్రియప్రియతమః పార్థాయ చోపాదిశత్ ॥ **13** ॥

దేహానాం చ స్వరూపం శ్రుతిశతవిదితం జీవభేదం తథాత్మ -ప్రేప్సూనాం జ్ఞానలాభక్రమమథ చ ఫలం స్వాత్మనో జ్ఞానజస్య।
మూలం దేహోపలబ్ధేః పృథగపి కరణం చాత్మనోఽంతస్థమార్గంపీయూషస్యందిపాదో హరిరవగమయత్ ధన్విపార్థాయ సమ్యక్ ॥ **14** ॥

బంధుం త్రైగుణ్యమేవాఖిలపురుషమిహానూనతః సంప్రవృత్తం
కర్తుం త్రైగుణ్యమేవ ప్రసృతవదఖిలం దుష్కృతం బంధమూలం।
ఏవం త్రైగుణ్యమాయోత్తరణమపి గతీనాం చ దానాభిరక్షే
నిస్త్రైగుణ్యోపకారీ నిజగద మకుటాలంకృతాయార్జునాయ ॥ **15** ॥

తత్త్వేభ్యస్త్రష్టకేభ్యస్తనుగతపురుషేభ్యోఽపి తన్మోహితేభ్యః
జిహ్వాప్రోక్తాష్టవర్ణైస్సహపరమపదప్రేప్సువిశ్వాసిపుంభ్యః।
ఆదర్తవ్యైః పరవ్యోమ్న్యపి విమలగుణైరష్టభిర్భాసురేభ్యః
వ్యాపీ విక్రాంతలోకో నిజగద విజయాయ స్వమన్యం విచిత్రం ॥ **16** ॥

యే స్వాజ్ఞాపరిపాలకాస్సుకృతినో దేవా మతాస్తే తథా
యే వా తద్విపరీతకర్మనిరతాస్తే రాక్షసా దుష్కృతాః।
త్వం తావత్ ప్రభుశాసనానుగగుణైశ్వర్యః శ్రుతీరాశ్రయ
గ్రాహ్యం తత్త్వమదుః స్వకర్మ విజయావేహీతి కృష్ణోఽబ్రవీత్ ॥ **17** ॥

వేదానుక్తాని కర్మాణ్యతిబలదితిజేభ్యో విభక్తాని తద్వత్
వేదోక్తాం కర్మనిష్ఠాం దృఢతరగుణతస్త్రీన్ ప్రకారాంస్తదీయాన్।
వేదోక్తాయాశ్చ తస్యాస్త్రివిధవిభజనే లక్షణం తత్ప్రభావం
వేదోద్ధారీ మురారిర్నిజగద విశదం వాసవస్యాత్మజాయ ॥ **18** ॥

సత్కర్మాతిప్రియం మే తదిహ యది భవేత్సాత్వికత్యాగయుక్తం
సత్త్వానుష్ఠాననిష్ఠో యదపి విహితవానాత్మలక్ష్యత్వతస్తత్।
సత్త్వానుష్ఠానలభ్యం ఫలమపి శరణాగత్యనుష్ఠానమేవం
సత్వస్యైవ ప్రదాతా హ్యతిశయయశసే ప్రాహ పార్థాయ శౌరిః ॥ **19** ॥

సంగోన్మూలౌషధం హీత్యతిబలమమునా మాయినా శౌరిణోక్తాం
భోగ్యాంభోధేరివేమామతిమధురసుధాం సర్వదాత్రీం చ గీతాం।

భక్తేభ్యో యే ప్రయచ్ఛంత్యథ చ నిశమయంత్యాదరాద్వా పఠంతి
భ్రాజంతే ధూతదుఃఖాంబుధిగతవివిధభ్రాంతయస్తే కృతార్థాః ॥ **20** ॥

నిర్ధూతాఖిలదోషమంగలగుణక్షీరాబ్ధిపద్మాసినీ -
వక్షోఽత్యద్భుతచేష్టితప్రియతమా గీతా తదీయం హి తం ।
నిర్దోషాగమమౌలిదేశికవరో భక్తిప్రపత్త్యర్థినోః
సారార్థం సుఖబోధధారణకృతే సంగృహ్య చాన్వగ్రహీత్ ॥ **21** ॥

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమద్యామునయోగిదర్శితపథే గీతార్థసంగ్రాహకః
గ్రంథశ్శ్రీనిగమాంతదేశికకృతో వర్వర్తి యో ద్రావిడః ।
గోపాలో గురురాడనుగ్రహఫలః తత్సూక్తిలోలో ముదా
వ్యాఖ్యాత్ కన్నడభాషయా చ విబుధవ్యాహారతోఽశ్లోకయత్ ॥

॥ ఇతి గీతార్థసంగ్రహః సమాప్తః ॥

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే ।
శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంతగురవే నమః ॥